

ham, at de havde et betydeligt Maal af Selvstyre, og der var ingen Grund — saaledes opfattede jeg det — til at udvide dette Selvstyre. Den ærede sidste Taler, syntes det mig ogsaa, var noget inde paa de samme Betragtninger; i alt Fald forekom det mig, at han i Slutningen af sit Foredrag sagde, at Sogneraadene kunde ikke en Gang være glade ved at faa en saadan Bemyndigelse. Jeg skal ikke optage det store Spørgsmaal, om hvorvidt Kommunerne have et betydeligt Maal af Selvstyre eller ikke; det vilde være et vel stort Spørgsmaal at sætte i Forbindelse med denne lille Lov. Men jeg skal blot pege paa, at Loven af 6te Juli 1867, den Lov, der skulde opfylde Grundlovens § 91 om kommunal Selvstyre, ganske vist i mange Henseender har forbedret Forholdene med Hensyn til kommunal Selvstyre, men ogsaa i forskellige Henseender har indskrænket det kommunale Selvstyre, og jeg tror, at netop med Hensyn til det Spørgsmaal, som her foreligger, er der et Punkt, hvor jeg har Ret i saa Henseende, idet nemlig Sogneraadet efter den gamle Forordning af 1841 ikke behøvede at spørge Amdsraadet, om det maatte give 1 Kr. eller 1 Rigsdaler eller et lille Bidrag til hvad som helst uden for det rent kommunale, medens Forholdet efter den nye Kommunallov er et modsat, at Sogneraadet i Virkeligheden ikke kan give en eneste Øre til noget som helst Formaal af hvad Art nævnes kan, uden for det rent kommunale, uden Amdsraadets Samtykke. Naar det er Tilfældet, kan der dog ikke være Tale om et betydeligt Maal af kommunal Selvstyre. Naar vi have haft Grundloven i 50 Aar, kunne vi jo gerne indrømme dem lidt mere Selvstyre paa dette Omraade. — Dernæst havde den højtærede Minister denne Indvending mod Lovforslaget, at det aabnede Adgang til at give alle Børnene Mad vederlagsfrit. Jeg tror ikke, der er nogen Grund til at nære Betænkkeligheder i saa Henseende. Der staar i § 1, 1ste Stykke: „For saa vidt nogen af Skolens Elever efter Kommunalbestyrelsens Bestemmelse vederlagsfrit“ osv., og naar dette er overladt til Kommunalbestyrelsens Skøn, tror jeg nok, man trøstigt kan gaa ud fra, at den ikke vil tilstaa andre end trængende Børn vederlagsfri Bespisning. I øvrigt kan jeg heller ikke skønne, at der kan være noget som helst til Hinder for at faa denne Tanke udtrykt noget bestemtere. Det maatte man vel let kunne enes om, naar der ikke var andet i Vejen. Men jeg kan ikke se, at der i det

hele taget er nogen Grund til at frygte for, at Kommunalbestyrelsen skulde, saaledes som den højtærede Minister sagde, aabne Adgang til at give alle Børn Mad vederlagsfrit. Det anser jeg for utænkligt, jeg skal imidlertid ikke opholde mig videre ved den højtærede Ministers Bemærkninger, idet jeg havde Følelsen af, at han i det hele vilde anbefale Princippet og gerne ønskede en Lov ført ud i Livet, der kom til at indeholde Bestemmelser om, at trængende Skolebørn kunde bispises, uden at det betragtedes som offentlig Fattigunderstøttelse.

Den næste ærede Taler, det ærede 5te Medlem for 7de Kreds (Rottbøll), tog ikke saa blidt paa Lovforslaget. Det lod til, at han var en bestemt Modstander deraf, og han havde mest Lyst til, saa vidt jeg skønnede, at standse Behandlingen paa dette Punkt, og mente, at det ikke var et Forslag, som det var værd at føre videre, men at man, da vi nu ere komne ind paa at være saa humane over for Folketinget, maatte tage mere Hensyn til dettes Anskuelse end tidligere. Derfor vilde han nok lade Forslaget gaa videre, men skulde han følge sin personlige Tilbøjelighed, vilde han helst slaa det ihjel straks, det Indtryk fik jeg. Han talte noget om, at dette Forslag tager Ansvar fra Forældrene og lægger det over paa Kommunen, og navnlig betonedes han, at det lagde Byrder paa Kommunerne, og forfulgte den Betragtning videre, som gik ud paa, at vi bleve ved at lægge Byrde paa Byrde paa Kommunerne, saa han maatte sige til sig selv: Hvor skal dette ende? Det ærede Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen), som nys havde Ordet, var inde paa den samme Betragtning: Hvor vil dette ende? Jeg ved det ikke, sagde det ærede Medlem. Men han syntes at forestille sig noget ganske grueligt, dersom man gik hen og vedtog et saa uskyldigt Lovforslag, som dette dog er. Men jeg vil sige til de to ærede Talere: Vi paalægge ikke Kommunerne det allermindste i Retning af Byrder ved dette Lovforslag; der paalægges dem intet som helst. Vi give blot Kommunalbestyrelserne Lov til af Kommunens Kasse at støtte saadanne Bispisninger paa en eller anden Maade, hvor der er Trang dertil. Vi lægge ingen som helst Byrde paa nogen Kommune ved dette Lovforslag, saa de Herrer kunne gerne spare deres Bekymringer for, hvor det vil ende, thi det ender simpelt hen ganske skikkeligt og godt nok, selv om vi vedtage dette Lovforslag. Det bereder saa vist ingen Fare for Samfundet eller Skatte-